

Tollbamondás

Egy sikeres ösztöndíjnak köszönhetően Lotz János 1935 őszén érkezett Stockholmba, ahol germanisztikai és filozófiai kutatásokat végzett. A Királyi Magyar Intézet hamarosan felkérte lektornak, s a Stockholmi Főiskolán is alkalmazták, magyar nyelvet tanított. Egy évvel később a 23 éves Lotz Jánost kinevezték a Magyar Intézet igazgatójának, ezt a megbízatást 20 éven keresztül nagy sikerrel látta el. 1939-ben a Stockholmi Főiskola vezetője magántanárrá habilitálta, majd a magyar nyelv docensévé nevezte ki Lotzot. Ez volt az első eset, hogy Stockholmban külföldi állampolgárt magántanárrá neveztek ki. Björn Collinder svéd nyelvész, műfordító 1938-ban felkérte Lotzot, hogy az Uppsalai Egyetem Finnugor Tanszékén is tartson nyelvtanfolyamokat. Óráit szép számú hallgatóság látogatta, akikkel a magyar nyelvtan és irodalom mellett a magyarságot is megszerettette.

Útmutató a tollbamondáshoz

Írjuk fel a táblára!

1/ **Björn Collinder** (ejtsd: björn kolinder)

Mondjuk el a gyerekeknek, ki volt Collinder! (Svéd nyelvész, műfordító, finnugrista, az Uppsalai Egyetem Finnugor Tanszékének több mint harminc éven át vezetője, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteleti tagja, aki kiválóan beszélt magyarul.)

2/ **Uppsala** (ejtsd: upszala)

Mondjuk el a gyerekeknek:

1/ a „**lektor**” szó jelentését a szövegben! (Hazaiaknak idegen nyelvet, külföldieknek hazai nyelvet oktató egyetemi v. főiskolai előadó. Lotz a svédeknek tanította magyarul.)

2/ a „**habilitál**” szó jelentését a szövegben! A habilitáció a fogalom általános jelentése szerint egyetemi magántanári képesítés.

Hívjuk fel a diákok figyelmét, hogy az intézményeknek ez a hivatalos neve!

Először olvassuk el végig a szöveget, utána egy teljes mondatot olvassunk fel, majd kisebb egységekben diktáljuk le! A végén újra olvassuk el az egész szöveget!

Minden hiba 1 pontot von le a 20 pontos pontszámból (vesszőhiba is!).

A vesszők helyét nem mondjuk meg!

Annyi ideig tart a tollbamondás, amíg minden gyerek végez.

Szövegértés - megoldások

1. Milyen tevékenységet végeznek a verseny szervezői az első fordulóban?

7/

Egy-egy szóval vagy kifejezéssel nevezd meg a tevékenységet.

Országos szervezők	Magyei szervezők	Helyi szervezők
feladatok elkészítése	az első fordulóban nincs külön feladatuk	sokszorosítás
versenykiírás elküldése – e-mail	<i>vagy</i>	javítás
javítókulcsok elküldése	kezelik a továbbjutók listáját	postázás

Minden oszlopba kerüljön legalább egy bejegyzés!

2. Mit kell tenni akkor, ha meg szeretnéd ismerni az eddigi versenyeken szereplő feladványokat? Írd le a lépéseit!

2/

- megkeresni az interneten a verseny honlapját
- kiválasztani a megfelelő feladattípusokat

3. Az állításokról dönts el, hogy mi az igazságtartalmuk!

5/

Állítás	Igaz vagy hamis?
Mintegy 9 nap áll rendelkezésre a javításra és a nevezési lapok visszaküldésére.	<i>igaz</i>
A helyesírási feladatok még az átmenetileg érvényben lévő szabályok szerint alakulnak.	<i>igaz</i>
A versenyre nem csak az interneten keresztül lehet jelentkezni.	<i>hamis</i>
Az első versenynap az iskolai fordulónak számít.	<i>igaz</i>
Minden versenyző írásbelijét továbbküldik az iskolák, majd azután felüljavítják.	<i>hamis</i>

4. Rejtvény

6/

M	U	N	K	A
N	I	N	C	S
E	M	A	I	L
R	Ö	V	I	D
Ó	R	Á	I	G

- Csekély tartamú.
- Egy meghatározott ideig.

(1-1 pont elemenként.)

Az ötbetűs szavak mindegyike szerepel a szövegben is.

- Feladatvégzés.
- Nem létezik.
- Villámposta (írásjel nélkül).

A szürke mezőket olvasd össze! KIADÓ (1 pont)

Helyesírás - megoldások

1. Töltsd ki a következő tipposzlopot!

15/

1=j

2=ly

X=j és ly is lehet

	Tipp
1. uszá__	2
2. ö__v	2
3. rosté__	2
4. bó__a	1
5. bog__a	X
6. sú__t	X
7. zöre__	1
8. zsiva__	1
9. viszá__	2
10. esté__e	X
11. méte__	2
12. va__on	1
13. kalama__ka	1
14. szila__	1
15. mu__aság	2

2. Húzd alá a mondatba illő helyes formát!

12/

Vajon haza menjek/hazamenjek vagy itt maradjak/ittmaradjak?

Előre-hátra imbolygott/ Előre-hátraimbolygott az őszi esőben.

E felé/Efelé a lány felé indult.

Nem hozzád, hanem hozzá ment/hozzáment feleségül.

Kinn felejtette/Kinnfelejtette a labdát a kertben.

Benn égett/Bennégett a macija a házban.

Sokat edzettem, mégis csak/mégiscsak 3. lettem.

Ő nem itt van, egy kicsit odébb áll/odébbáll.

A Tiszán túl/A Tiszántúl egyre több a munkanélküli.

Tönkre tette/Tönkretette az estémet.

Vetetett/Vettetett velem egy új cipőt.

3. Egészítsd ki a következő szavakat a megadott magánhangzók rövid vagy hosszú alakjával! 10/

ü-ű
kihül
küzdelem
száműzetés
gyűjtőget
nyűgös
nyüzsgő
gyürkőzik
tetű
nedű
derül

4. Írd le helyesen az alábbi kifejezéseket, majd add meg -i/-beli képzős változatukat! 18/

	Alapforma	-i/-beli képzős alak
mátyástemplom	Mátyás-templom	Mátyás-templomi
alpokhegység	Alpok hegység	Alpok hegységi
borsodabaujzemplénmegye	Borsod-Abaúj-Zemplén megye	Borsod-Abaúj-Zemplén megyei
aranyoroszlánétterem	Arany Oroszlán étterem	Arany Oroszlán éttermi
katonajózsefszínház	Katona József Színház	Katona József színházi
életésirodalom	Élet és Irodalom	Élet és Irodalom-beli
tolsztojmese	Tolsztoj-mese	Tolsztoj-mesei
sebeskörösvidéke	Sebes-Körös vidéke	Sebes-Körös vidéki
dunahíd	Duna-híd	Duna-hídi

5. Pótold jól láthatóan a hiányzó vesszőket, pontosvesszőket, kettőspontokat, idézőjeleket, mondat végi írásjeleket! 5/

Az elsősök az órán a madarokról tanultak: gólya, harkály, cinege stb.

A lányom szereti a főzeléket, ezért ebédre azt kap; a fiam csak néhány ételt eszik meg: a spagettit, a rántott húst és a húslevest.

Jaj, el ne áruld, Misi, a lekvárok eltűnését a kamrából!

„Bárcsak tavasz lenne már!” – gondolta a nyuszi. (Csak lehetséges, nem kötelező megoldás az idézőjel.)

7-8. évfolyam

2. forduló

Vajon egyszer vagy kétszer olvastam el?

Csak a teljesen hibátlanul központosított mondatért jár az 1 pont!

Összesen: 60 pont

Elért pontszám: _____